

Štajersko učiteljstvo dobiva mnogo boljšo plačo nego primorsko; v kljub temu se najdejo na Štajerskem sluge, ki so boljše plačani od učiteljev. Deželni zbor štajerski je letos sklenil, da se ustanovi mesto z naslovom „Rathsdienner“ pri tamkajšnjem deželnem zboru. Letnega plačila bode imel 600 gld., dve petletnici po 50 gld., 100 gld. stanarine ter „Gala“ in „Campagne-Livrée“. Mi ne zavidamo slugi, imajočemu „Gala-Livrée“ in 700 gld. plače že prvo leto — po desetem letu bode imel celo 800 gld. dohodka —, temveč poudarjamo, da učitelj v vedno zeleni Štajerski, katerega celo visoka vlada smatra za uradnika (vide Kielmannsegg-ov „Maulkorberlass“), bode imel 700 gld. plače šele potem, ko bode služil 15 in še več let. — Poleg tega bodi omenjeno, da ta sluga nima take odgovornosti, nego jo ima učitelj, ter da poleg plače dobiva ta sluga še razne „Trinkgelder“ od poslancev in druge gospode.

Iz vsega tega sledi, kako potrebno je, da se učiteljstvo svojemu stanu primerno plačuje, da bode zamoglo tudi zdatno zadoščati svoji nalogi. Zato se priporočamo toplo svojim poslancem, da oni ukrenejo vse potrebno, da se jedenkrat vendar že reši ugodno prošnja za povišanje učiteljskih plač, kajti Henrik Campe, jeden najimennitnejših pedagogov pravi: „Je Bedürfnisreicher ein Mensch ist, desto stärker ist er an Leib und Seele, desto gesunder, heiterer und glücklicher ist er auch“. — In tak človek naj bode učitelj; potem bode rad in veselo delal v prosep naroda in v prosep cele države. V to nam pomoz Bog!“ — Uredništvo „Sočino“ temu dopisu iz učiteljskih krogov dostavlja: „Da bi bilo mogoče kaj več storiti za učiteljstvo, v to meri predlog dr. Tume, ki pride prihodnje leto v razpravo. Treba nam je deželne šolske zaloge, potem se bo dalo kaj storiti“.

(Konec sledi.)

Poučni in zabavni drobiž.

»Slovenski List« se imenuje nov tednik, ki je začel izhajati v Blaznikovi tiskarni. Smer listu je krščanskosocialna. Stal bode pa tudi na odločno narodnem in slovanskem stališču, kakor je razvideti iz prve njegove številke. Postavil si je tudi za nalogo delati za slogo mej Slovenci, zlasti za složno delovanje slovenskih poslancev. Če tudi želimo časopisu v tem oziru najboljši uspeh, vendar dvomimo, da bi v tem smislu dosti dosegel. Dosedaj je še vse premalo naklonjenosti za slogo, zlasti pri naši katoliški stranki. Obeta novi list, da se bode potegoval za razširjenje volilne pravice. V tem oziru bode pač našel baš v našem listu najboljšega zaveznika. Noben slovenski list namreč ni tako dosledno in odločno zagovarjal razširjenja volilne pravice, kakor baš „Novice“. V tem oziru z veseljem pozdravljamo novega soboritelja. Izdajatelj novemu listu je g. dr. Vinko Gregorič in urednik mu je g. Anton Trstenjak. Cena temu listu je za celo leto 4 gld. Do Novega leta pa 60 kr.

Pot na solnce. Neki Ameriški zvezdoznanec je proračunal nastopno: Mislite si železniško progo do solnca; ako bi vlak priletel 40 angleških milj v jedni uri, ne da bi postajal kje, trebal bi do solnca 265 let. Cena za vožnjo bi znašala 930.000 delarjev (3,721.000 kron), ako računamo le štiri stotine za jedno miljo. To bi bil seveda nekoliko drag izlet.

Novice.

Iz Kamnika se nam poroča sledeča častna dogodka, ki zadeva J. Blasnikovo „Veliko Pratiko“. Ko je Nj. c. in kr. Visokost g. nadvojvoda Evgen Kamnik-Komenda obiskal, je tudi med drugimi gg. župana Močnika in c. kr. okraj. živinozdravnika Zadnikarja k obedu povabil. Pri tej priliki je slišal, da letošnja (1896) Velika Pratika ima njegovo sliko in popis njegovega potovanja na Kranjskem. Visoki gospod jo je želel viditi in mu je mogel g. Zadnikar ves popis na nemško prevesti, kar je visokega gospoda prav zanimalo, zlasti se je pohvalno izrazil o stavku: „Slovenci smo pri tej priliki kakor vselej pokazali svojo ljubezen in zvestobo do slavne Habsburške rodbine“. Ko so mu nato povedali, da tudi Velika Pratika za l. 1897. ima patriotično sliko, je želel tudi to viditi, na kar so mu tudi pokazali, katera ima sliko našega presv. cesarja in njegove najmlajše unuke, otroke nadvojvodinje Valerije. Visoki gospod nadvojvoda se je potem prav laskavo izrazil za te patriotične čine ter je obe Pratici obdržal in dostavil, da jih hoče na Dunaj seboj vzeti.

— Nadvojvoda Evgen, veliki mojster nemškega viteškega reda, mudil se je minolo nedeljo v Ljubljani. Popoldne je pris stval sv. maši v križevniški cerkvi in si ogledal ondota poslopja, popoldne pa se je peljal v Kamnik pogledat mekinski grad, katerega namerava nemški viteški red kupiti in prirediti za društveno bolnico. Zvečer je bil dine pri „Maliču“, po dineju je pa nadvojvoda počastil s svojim posetom slovensko gledališče. Predstavljal se je „Maria Stuart“. Nadvojvoda je z vidnim zanimanjem sledil igri in ostal do konca v gledališču. Ob polnoči se je nadvojvoda odpeljal proti Dunaju.

— Umrl je nenadno dne 14. t. m. v Ljubljani preč. gosp. generalni vikarij, stolni dekan in kanonik dr. Henrik Pauker pl. Glanfeld v 68. letu svoje starosti. N. v m p.

— Baron Raubarjev beneficij pri stolni cerkvi, katerega je imel pokojni kanonik Klun, je dobil deželni poslanec g. dr. Ign. Žitnik

— Koncerta »Glasbene Matice«, katera sta se dne 14. in 15. t. m. vršila v „Narodnem domu“ v korist družbi sv. Cirila in Metoda, vspela sta v moralnem in gmotnem oziru dobro. Vendar se je pa z opravičenostjo pričakovalo, da bo gmotni uspeh z ozirom na dobrodelni namen še povoljniji.

— Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani so poslali dalje: Podružnica Gorenjska Dolina v Kranjski Gori 44 gld. 2 kr., in sicer 36 gld. 70 kr. članarine in 7 gl. 32 kr. iz nabiralnika v župnišču; g. Iv. Štefe v Ljubljani 50 knjig; gg. Helena Bizjak, Terezija Bizjak in Jos. Repič v Ljubljani po 1 gld.; podružnica v Medgorjah na Koroškem 20 gld. (za l. 1895.); g. Ig. Gruntar, c. kr. notar v Ribnici, 25 gl. kot preostanek stroškov ribniško-velikolaškega vlaka v Ljubljano dne 25. aprila; č. g. Iv. Tomažič, mestni župnik v Škofji Loki, ki je že ustanovnik pri dveh podružnicah, je poslal akcijo dolenskih železnic za 100 gld. kot pokroviteljino; „Neimenovan“ iz Voloske 10 gld.; „Za črni kruh iz Šiške“ po g. Štefetu 50.; sl. uredništvo „Slovenca“ zbirko 17 gld. 52 kr.; č. g. J. Ramoveš, župnik v Poljanah 60 gld. iz dveh nabiralnikov, in sicer so nabrali poprej 17 gld., dne 8. sept. pri slavnosti Janeza in Jurija Šubica ste nabrali dve domorodni dami 33 gld. in 10 gld. je dar g. tovarnarja Jul. Stareta v Mengšu; g. Jos. Korošec, podružnični blagajnik

za Kropo-Kamnogorico in Dobravo, je poslal 146 gld. namreč 100 gld., da postane podružnica že v drugič pokroviteljica, 10 gld. ustanovnine, 31 gld. letnine in 5 gld. namečka; podružnica v Železnikih 100 gld. pokroviteljine; podružnica za Šteben in okolica 24 gld.; iz Stare Oslice 1 gld. 10 kr. za velikovsko šolo; g. Ign. Merhar v Prigorici iz nabiralnika 6 gld.; g. Jos. Mercina, gostilničar v Gornjem Kašlju 2 gld. 31 kr.; g. Jos. Šelovin v Idriji 4 gld., katere je nabrala vesela družba pri odhodnici g. F. Gabroška v Idriji; g. Avg. Drukar v Kranju 5 gld. iz nabiralnika pri Golarju; gospa Franja dr. Tavčarjeva v Ljubliani iz nabiralnika 3 gl. 65 kr.; podružnica na Rečici 36 gld.; g. Fr. Krašovec, vpok. sodnik v Gradci, 8 gld. 18 kr., iz nabiralnika g. Franje Zabredove v Gradci in 1 krono vsled izgubljene stave Ličanove Roze; č. g. župnik Josip Črnko, blagajnik Vuhred-Marememberške podružnice, 30 gld. letnino ter iz nabiralnika v Marenbergu in g. Al. Benkovič iz Kamnika 2 gld. kot dar č. rodbine Bahovčeve in g. pošiljatelja. (Dalje sledi.)

— **Lepa oporoka.** Dne 2. novembra t. l. v Novem mestu umrli vpokojeni župnik g. Anton Jakšič je mej drugim volil „Alojzevišču“ 10.000 gld., za dijaške ustanove 6000 gld., dijaški kuhinji v Novem mestu in bolnici usmiljenih bratov v Kandiji po 1000 gld.

— **Stopetdesetletnica novomeške gimnazije.** Dne 3. novembra je novomeška gimnazija praznovala 150letnico svojega obstanka. Tem povodom je priredila gimnazija dne 18. t. m. v „Narodnem domu“ slavnostno akademijo v korist dijaškemu podpornemu društvu. Mestni občinski svet je v to proslavo ustanovil dijaško ustanovo letnih 50 gld.

— **Na mestni višji dekliški šoli** se otvori za gospodičine, ki so že odrastle šoli, poseben tečaj za slovenščino, vendar to le tedaj, če se jih oglasi vsaj 10.

— **Kolesarski red za Kranjsko.** Cesar je potrdil od deželnega zbora kranjskega sklenjeni red, s katerim se urejuje vožnja s kolesi po javnih in nedržavnih cestah.

— **Novo pošto in brzojavno poslopje** otvorijo jutri ob 11. uri dopoludne. V nove prostore se preselijo takoj vsi oddelki poštnega in brzojavnega urada.

— **V Ljubljano je skočil** dne 11. nov. zvečer pri mesarskem mostu 43letni delavec Alojzij Kočever doma iz Blok in je utonil. Samomorilec je zapustil ženo in 6 otrok. Uzrok samomoru so žalostne družinske razmere.

— **Samomor.** Na umu bolna posestnica Fr. Spilar iz Topolca v postojinskem okraju je dne 2. nov. t. l. skočila v potok Reka in utonila.

— **Nesreča.** 24letni Janez Rupnik iz Zadloga v idrijskem sodnem okraju je dne 5. nov. v Tisovemvrhu pehal hlode. Pri delu je pa nesrečno pal in si prizadjal nad levim očesom tako rano, da je tekom osmih ur moral umreti.

— **Nov brod čez Savo.** Ivanu Taborju iz Šmarče v krškem okraju se je dovolilo mej Šmarčno in Bregom napraviti brod čez Savo.

— **Nesreča.** 45letni posestnik Anton Jeme iz Dolskega v brdskem okraju je dne 11. t. m. vozeč iz gozda domov težko obložen voz z nastiljo tako nesrečno pal in zadel z glavo ob poti stoječe skalovje, da je na mestu mrtev obležal.

— **Nove viržinke** imenovane „brazil“ se bodo priče s 1. marcem 1897 prodajati. Nove viržinke ne bodo tako močne kot navadne.

— **Mrtvo truplo** so našli dne 11. t. m. v nekem jarku pri Drenovemgriču pri Vrhniki. V mrtvecu so spoznali 63letnega berača Štefana Klama, ki je najbrže v pijanosti pal v jarek in utonil.

— **Na zadnji veliki Elizabetni semenj** se je prignalo 740 konj in volov, 478 krav in 55 telet, skupaj 1273 glav. Kupčija je bila živahna za vse, posebno za buše.

— **Velikanske povodnji** so v več krajih v Srbiji. Voda je pretrgala v mnogih krajih železnice, in ves promet v deželi je bil ustavljen. Po polju je voda uničila skoro vse pridelke.

— **Velikanski viharji** bili so na Azonskem morju. Deset ladij se je potopilo.

— **Klapkov spomenik.** V nedeljo se je odkril v Komornu na Ogerskem spomenik generalu Klapki. Klopka ni samo 1848. leta se bojeval proti Avstriji, temveč je tudi 1866. leta pripravljaval vstajo in se o tem dogovarjal s knezom Bismarckom. Vzlic temu je obrnil se odbor za postavljenje tega spomenika, na tamošnjega vojaškega poveljnika nadvojvodo Friderika, da se bi tudi vojaščina udeležila te slavnosti. Seveda se je ta prošnja odklonila. Nadvojvoda je odredil ta dan vaje, kakor jih ni nikdar ob nedeljah, da se častniki in vojaki slavnosti niso mogli udeležiti. Častnikom se je strogo prepovedalo, da ta dan ne smejo na ulico razen v službenih zadevah. Po vojaških vajah je generalni major imel ogled (inspekcijo). Tako ni imel noben vojak časa in dovoljenja, udeležiti se slavnosti postavljanja spomenika znanemu madjarskemu puntarju. Seveda Madjari so zaradi tega bili malo nevoljni, a si pomagati niso mogli.

— **Najstarši sluga** na cesarskem dvoru na Dunaju, višji lampist Janez Friedel, je slavil te dni svojo zlato poroko. V službo je vstopil pri dvoru še pod cesarjem Francom. On ima sedaj 85 let, žena njegova je pa osem let mlajša.

— **Kuga razsaja** hudo v Indiji, ker je baje v zvezi z gladom, ki vlada vsled slabe letine v tej deželi. V Bombaju je umrl za kugo tudi neki evropski trgovec.

— **Ženitovanje na sultanovem dvoru.** Ker se je poslednji čas toliko govorilo o porokah na raznih evropskih dvorih, treba javiti tudi to, da se sedaj v Carigradu delajo velikanske priprave za poroko tretje hčere sultanove, katera poroči sina Osman-paše, slavnega junaka Plevne. Drugi sin Osman-paše je poročil pred tremi leti drugo hčer sultanovo.

— **Dober zaslužek.** Italijanska pevka Mello je podpisala pogodbo, da pojde na razna južnoameriška gledališča. Pogodba, ki velja za štiri mesece, zagotavlja pevki nagrado 1 milijon lir.

— **Samomor ministrove nečakinje.** Adela Menzinger, nečakinja italijanskega ministra notranjih stvari, Calenda, se je na grozen način usmrtila. Polila je svojo obleko z petrolejem in jo zažgala.

— **Mesta so izginila.** Mesto Altata v Mehiki je popolnoma razdjal vihar, tako da ni več sledu o njem. Hiše so vse pokončane, imetje leži v razvalinah. Ostala je le jedna sama hiša. Mesto Elota je popolnoma pometal vrtinec, ni jedna hiša ni ostala na svojem mestu. Devetnajst oseb je našlo pri tem smrt. Druga mesta, ki so tudi skoraj čisto razdejena so: Tecuna, Escalara, Silado in Ceritas.

— **Strel na popa.** V Nagy-Komlosu na Ogerskem je nekdo ustrelil skozi okno v farovž in zadel v roko pri mizi sedečega pravoslavnega popa. Sodi se, da ga je hotel umoriti. Sumljiv tega dejanja je neki popov sorodnik, s katerim se pop pravda zaradi neke dedščine.

— **Ogenj** je napravil nedavno v Quayaquilu, v Ekvadoru, v južni Ameriki nekaj okoli 54 milijonov dolarjev škode.

— **Sleparski ženin.** V Gradcu obsodili so v petletno ječo nekega Reinholda Röhrichta, ki je opeharil več žensk s tem, da se je pri njih ženil. Mej drugimi je neko Dunajčanko opeharil za več sto goldinarjev. Pravil jej je, da je dobil službo železniškega postajenačelnika in potrebuje 300 gld. kavcije. Ko se je pa pozneje upijanil, je ta Dunajčanka v njegovih žepih našla pismo njegove graške ljubimke. Spoznala je, da je osleparjena in stvar je ovadila sodišču.

— **Sedem ljudij utonilo.** Blizu Memela na Nemškem se je preobrnil čoln in je sedem ljudij utonilo, oče, mati in pet otrok.

— **Razstreljena vojašnica.** Če je verjeti zasebnemu pismu nekega italijanskega vojaka, so Abesinci razstrelili po zmoti neko vojašnico, v kateri je bilo 250S vojakov. Vsi vojaki so neki mrtvi.

— **Veliko poneverjenje.** V zastavljalnici v Amsterdamu je neki uradnik poneveril pol milijona goldinarjev. Poneverjevalec si je sam končal življenje.

— **Vladar — čevljar.** Angleški prestolonaslednik, princ Walleški, ima med drugimi lepimi čednostmi tudi to, da je — jako spreten čevljar. Bodoči kralj mogočne Angleške nosi neredkokrat čevlje in škornje, katere si je bil napravil z lastno roko. No, a bilo je med vladarji že takih, ki so umeli to ali ono rokodelstvo. Kakor znano, baval se je francoski kralj Ljudevit XVI. s kovaštvom; car Peter veliki je jako rad mizaril in marsikateri vladar je znal to ali ono rokodelstvo.

Sežiganje mrličev. V Goti na Nemškem imajo peč za sežiganje mrličev. Dosedaj so v tej peči že 1703 mrličev sežgali. Na leto jih sežgo povprek 120. Stroški za sežiganje stanejo 100 mark.

Loterijske srečke.

V Brnu dne 18. nov. t. l.: 12, 47, 73, 44, 71.

Na Dunaji dne 14. nov. t. l.: 24, 59, 72, 52, 31.

V Gradci dne 14. nov. t. l.: 12, 23, 73, 54, 85.

Razpis častnih nagrad.

Vedno glasneje se v novejšem času po javnih glasilih in v literarnih krogih izraža želja, naj bi Matica močnejše gojila v svojih društvenih knjigah leposlovje. Da tej želji ustreže ter pospeši razvoj slovenske pripovedne književnosti, razpisuje odbor „Slovenske Matice“ iznova po določenih „Jurčič-Tomšičeve ustanove“ **200 goldinarjev** častne nagrade izvirni povesti slovenski, obsežajoči najmanj 10 tiskovnih pol. Ko bi pa ne došla nobena takšna povest, razpisujeta se zajedno tudi **dve** častni nagradi **po 100 goldinarjev** dvema izvirnima povestima, obsežajočima najmanj po 5 tiskovnih pol, oziroma dvema daljšima epičnima pesmima, ali pa jedni povesti in jedni daljši epični pesmi.

Spisi, ki se poganjajo za častno nagrado, morajo biti takšni, da po obliki in vsebini ustrezajo umetniškemu zakonom pripovedne književnosti v obče, poleg tega pa še književnim namenom „Slovenske Matice“ posebej. Pisatelji, katerim se prisodijo častne nagrade, **prejmó vrhu tega za svoja dela še navadne pisateljske nagrade**, katere plačuje „Slovenska Matica“ vsled § 12. svojega pravičnega reda po 25—40 gld. za tiskovno polo. Rokopise je pošiljati odboru „Slovenske Matice“

do 1. oktobra 1897. leta.

Ker hoče odbor s tem razpisom ustreči veliki večini Matičnih udov ter jim v roke podati lepo zabavno knjigo, pričakuje, da se slovenski pripovedni pisatelji — zlasti priznani slovenski pripovedniki — primerno odzovejo njegovemu pozivu.

V Ljubljani dné 15. novembra 1896.

Fr. Levec,
predsednik.

E. Lah,
tajnik.

Tržne cene.

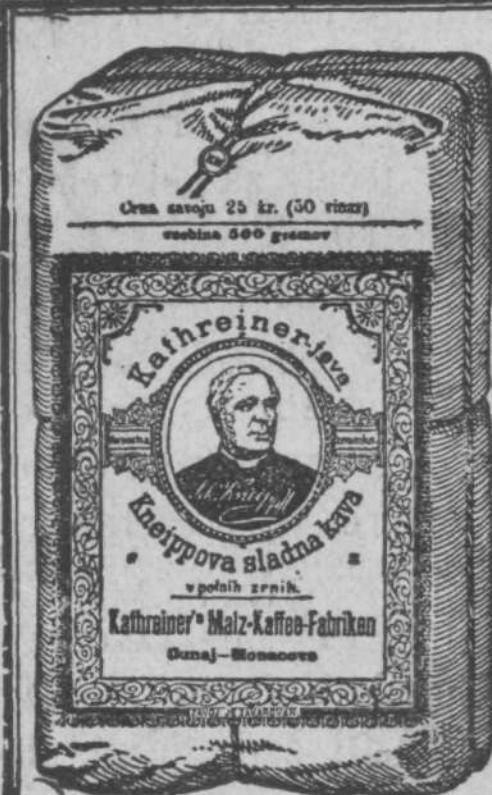
V Ljubljani dne 31. okt. 1896. Pšenica gld. 7·80 kr. rž gld. 6 — kr., ječmen gld. 5·50 kr., oves gld. 6·50 kr., ajda gld. 8 — kr., proso gld. 6 — kr., turšica gld. 5·20 kr., leča gld. 10 — kr., grah gld. 10 — kr., fižol gld. 10 — kr. (Vse cene veljajo za 100 kgr.)

Št. 11939.

Razglas.

Dne 2. januvarija 1897. l. ob 10. uri dopoludne vršilo se bo v deželni hiši (Turjaški trg št. 1) IX. izžrebanje 4 % obveznic kranjskega deželnega posojila, kar se s tem na splošno znanje prijavlja.

Od deželnega odbora kranjskega
v Ljubljani, dne 10. novembra 1896. l.

Kathreiner's
KNEIPPOVA SLADNA KAVA

je kot
primes k bobovi kavi
edíno zdrava
kavina pijača.

Dobi se povsod, pol kile za 25 kr.

Svarilo! Zaradi ničvrednih ponarejenih izdelkov je treba paziti na izvirne zavoje z imenom:
Kathreiner

Jubilejske ustanove.

Podpisana zbornica razpisuje za leto 1896. osem cesar Francišek-Jozefovih ustanov po 25 gold. za onemogle obrtnike vojvodine Kranjske.

Prošnje naj se vpošljejo zbornici do 23. novembra t. l. in priloži naj se jim od župnijskega in občinskega urada potrjeno dokazilo, da je prositelj kak obrt samostojno (na svojo roko) izvrševal, da zdaj zaradi onemoglosti ne more več delati in da je ubog. (3)

V Ljubljani, dne 3. novembra 1896.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko.